

Regionale Overzichtskaarten van de Database

Een visuele weergave van de database op de Nederlandse kaart.

Joey Willemse

Lectoraat Business Models & BusinessModelLab

Versie 24.07.2024

Project CIRCONNECT/EZK - Fase I (2024)

Inleiding

Met het project omtrent de database van duurzame en circulaire business modellen is een selectie gemaakt van casussen binnen (en buiten) Nederland die een ontwikkeling hebben doorgemaakt op circulair of duurzaam gebied. Hierbij is het belangrijk dat er hierin ook een circulair business model is te koppelen aan de casus. De huidige database is geen compleet beeld van alles wat er speelt binnen Nederland (dit fluctueert constant), echter geeft het wel een goed beeld van de mogelijkheden en ontwikkelingen die zich voordoen.

Er is in verschillende rondes vanuit studenten (Hanze en Saxion) en onderzoekers geïnventariseerd wat er te vinden is. Hierbij was het doel om uiteindelijk minimaal 600 verschillende casussen in beeld te krijgen waar een circulair business model aan valt te koppelen. Hierbij gaat het in eerste instantie om kwaliteit en niet kwantiteit. Deze verschillende rondes hebben ervoor gezorgd dat er **638** cases zijn geïnventariseerd.

Niet elk van deze cases heeft een duidelijke postcode in Nederland. De bedrijven waarbij dit niet het geval was (niet vindbaar op de eigen site of de Kamer van Koophandel) zijn niet opgenomen in de overzichten op de vervolgpagina's. Dit kan zijn om uiteenlopende redenen. Soms zijn het internationale bedrijven die ook in Nederland opereren, anderzijds zijn het soms initiatieven die landelijk opereren en dus niet gebonden zijn aan één postcode (denk hierbij aan de bibliotheek). Na deze schifting, zijn er van de **638** cases nog **493** overgebleven voor het portfolio dat voor u ligt.

Het huidige overzicht functioneert als een visuele weergave (dan wel verzameling van infographics) voor de eerste versie van de database.

Inhoudsopgave

- [Nederlandse casussen in cijfers](#)
- [Circulaire bedrijven in Nederland \(per provincie\)](#)
- [Type businessmodellen in kaart gebracht](#)
- [Prioritaire Productgroepen in kaart gebracht](#)

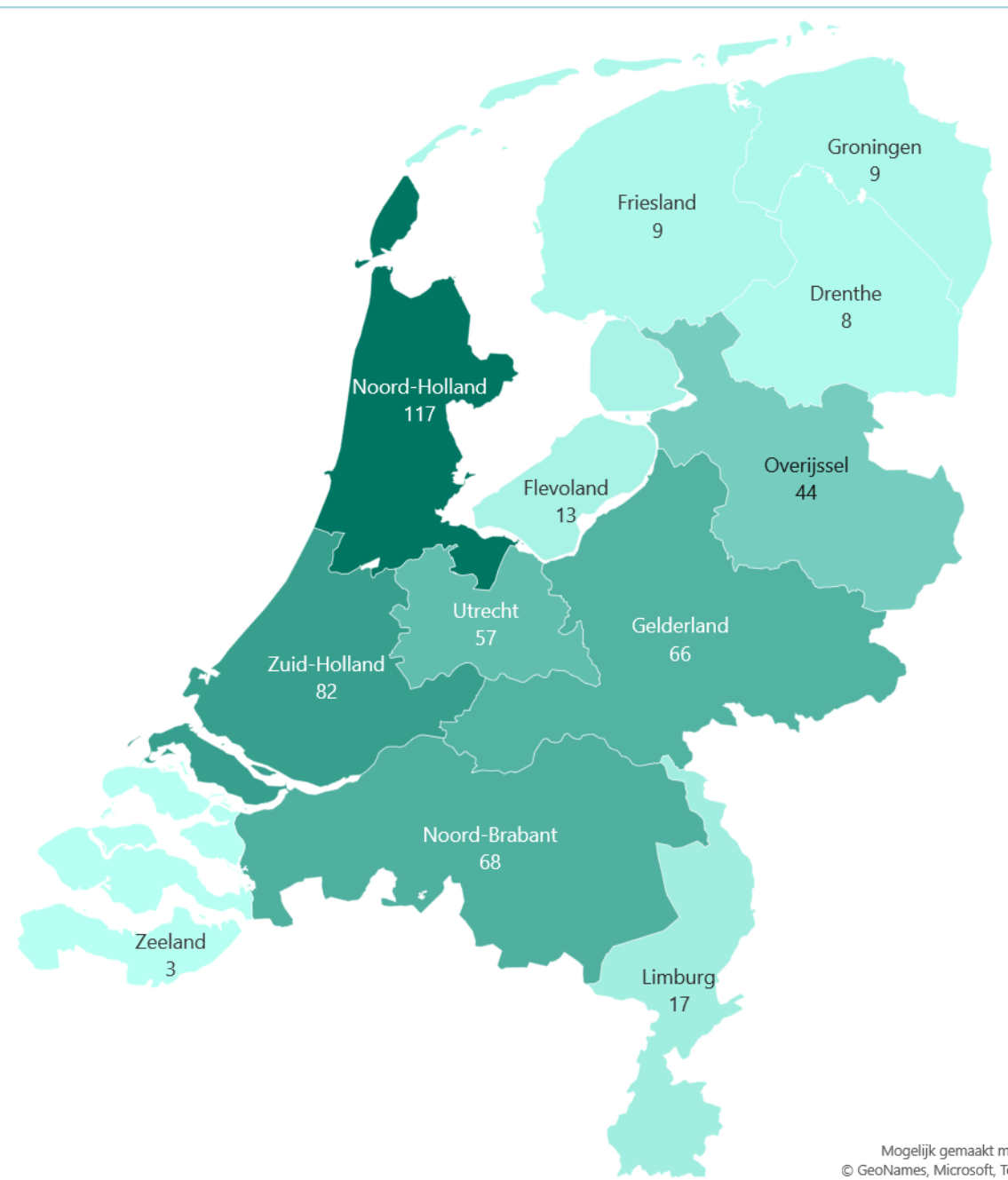
Nederlandse casussen in cijfers

Alle cijfers op een rij.

Provincie	Aantal bed	Grondstof	Ontwerpm	Levensduu	Platformde	Verdiensde	Beheersm	Levenscyc	Advieswer	Biomassa	Bouw	Consumpti	Energie	Kunststoffe	Maakindus	Mobiliteit	Textiel	Voedsel
Drenthe	8	3	1	3	0	0	1	0	0	0	4	1	0	3	3	0	0	1
Flevoland	13	4	3	4	1	1	0	0	0	0	4	2	2	3	4	0	2	0
Friesland	9	3	1	3	1	0	0	1	0	2	2	2	1	3	2	1	0	0
Gelderland	66	22	22	13	3	1	3	2	1	13	26	14	4	15	17	2	3	6
Groningen	9	3	1	2	1	1	0	1	0	1	2	2	1	3	1	0	2	1
Limburg	17	9	2	2	1	1	0	2	1	5	5	4	1	4	6	1	0	2
Noord-Bra	68	34	10	9	4	5	5	1	1	12	27	13	3	17	18	1	1	8
Noord-Holl	117	29	32	18	16	14	4	4	8	26	19	52	5	17	31	12	13	10
Overijssel	44	17	14	5	3	2	0	3	1	10	15	11	5	7	13	1	7	0
Utrecht	57	9	14	6	13	6	6	3	7	13	14	17	3	7	12	8	4	3
Zeeland	3	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	2	0	0	0
ZuidHollan	82	21	29	9	6	5	6	6	3	18	16	26	8	14	29	5	10	8
Totaal	493	157	129	74	49	36	25	23	22	101	135	145	33	94	138	31	42	39

Circulaire bedrijven in Nederland (per provincie)

Provincies	Aantal bedrijven
Drenthe	8
Flevoland	13
Friesland	9
Gelderland	66
Groningen	9
Limburg	17
Noord-Brabant	68
Noord-Holland	117
Overijssel	44
Utrecht	57
Zeeland	3
ZuidHolland	82
Totaal	493

Type business modellen in kaart gebracht

Op de volgende pagina's worden de verschillende type business modellen en waar deze terug zijn te vinden binnen Nederland in kaart gebracht.

Er volgt eerst een overzicht van alle cijfers in een tabel.

Vervolgens volgt er per business model een landkaart gecombineerd met de definitie van het business model (zoals beschreven in 'Classificatie Duurzame en Circulaire Businessmodellen: Een uitwerking in hoofd- en subgroepen' door Jan Jonker en Thomas Hobé met bijdragen van Moniek Kamm).

Business modellen in kaart gebracht

- Grondstofmodel;
- Ontwerpmodel;
- Levensduurverlengingsmodel;
- Platform(deel)model;
- Verdienstelijkingmodel;
- Beheer(s)model;
- Levenscyclusmodel.

Provincies	Grondstof-model	Ontwerp-model	Levensduur-verlengings-model	Platformdeel-model	Verdienstel-ijkingmodel	Beheers-model	Levens-cyclusmodel
Drenthe	3	1	3	0	0	1	0
Flevoland	4	3	4	1	1	0	0
Friesland	3	1	3	1	0	0	1
Gelderland	22	22	13	3	1	3	2
Groningen	3	1	2	1	1	0	1
Limburg	9	2	2	1	1	0	2
Noord-Brabant	34	10	9	4	5	5	1
Noord-Holland	29	32	18	16	14	4	4
Overijssel	17	14	5	3	2	0	3
Utrecht	9	14	6	13	6	6	3
Zeeland	3	0	0	0	0	0	0
ZuidHolland	21	29	9	6	5	6	6
Totaal	157	129	74	49	36	25	23

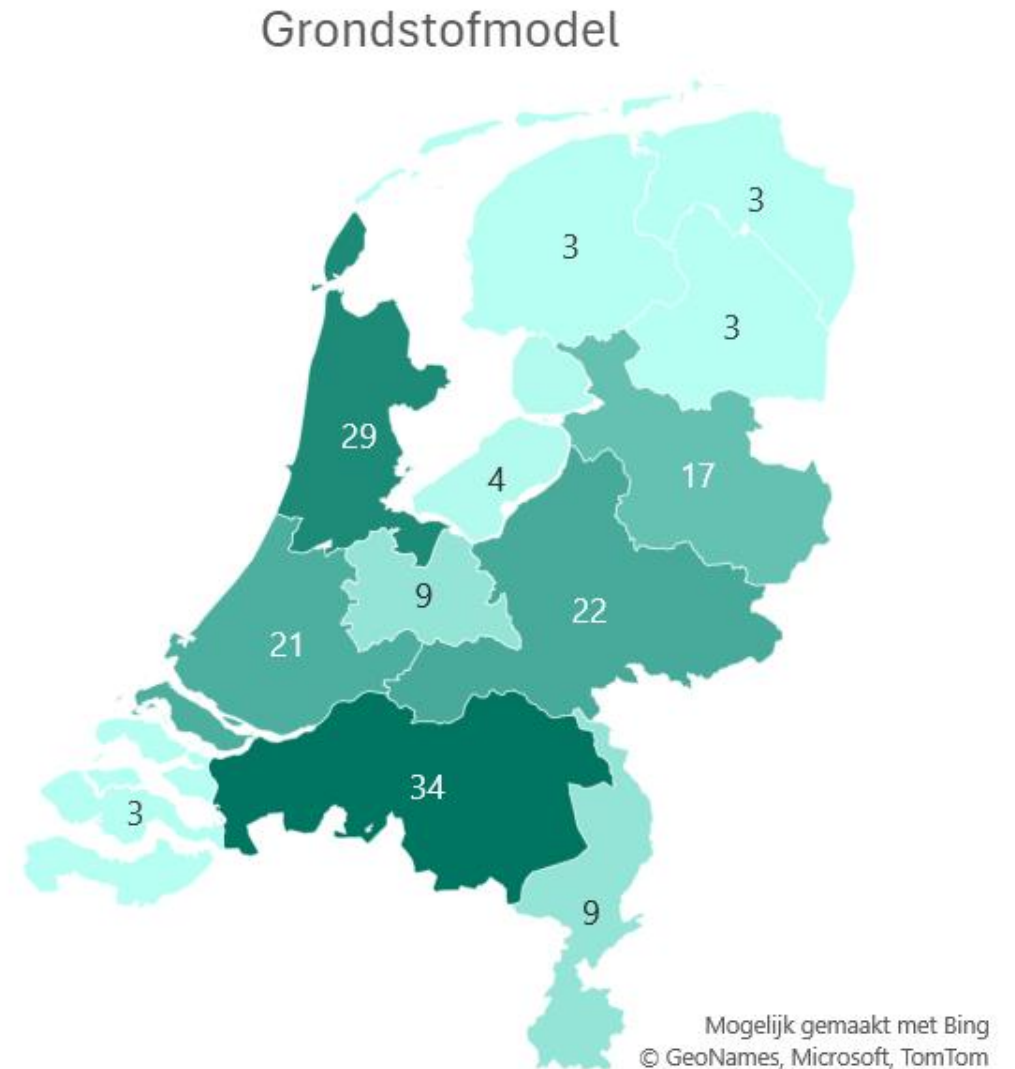
Definitie

Grondstofmodel

Het grondstofmodel richt zich op het winnen en terugwinnen van grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit uit o.a. gebouwen, planten, wegen, apparaten, fruitschillen, etc.

Enerzijds gaat het om het 'begin' van de klassieke waardeketen en richt zich op het verbouwen, bewerken van hergroeiende grondstoffen zoals bijvoorbeeld bamboe, stro, zeewier, hout of olifantsgras.

Anderzijds richt het zich op het aan het einde van hun levenscyclus zo hoogwaardig mogelijk terugwinnen (o.a. demonteren, sorteren, herbewerken) en hergebruiken van al in omloop zijnde grondstoffen.

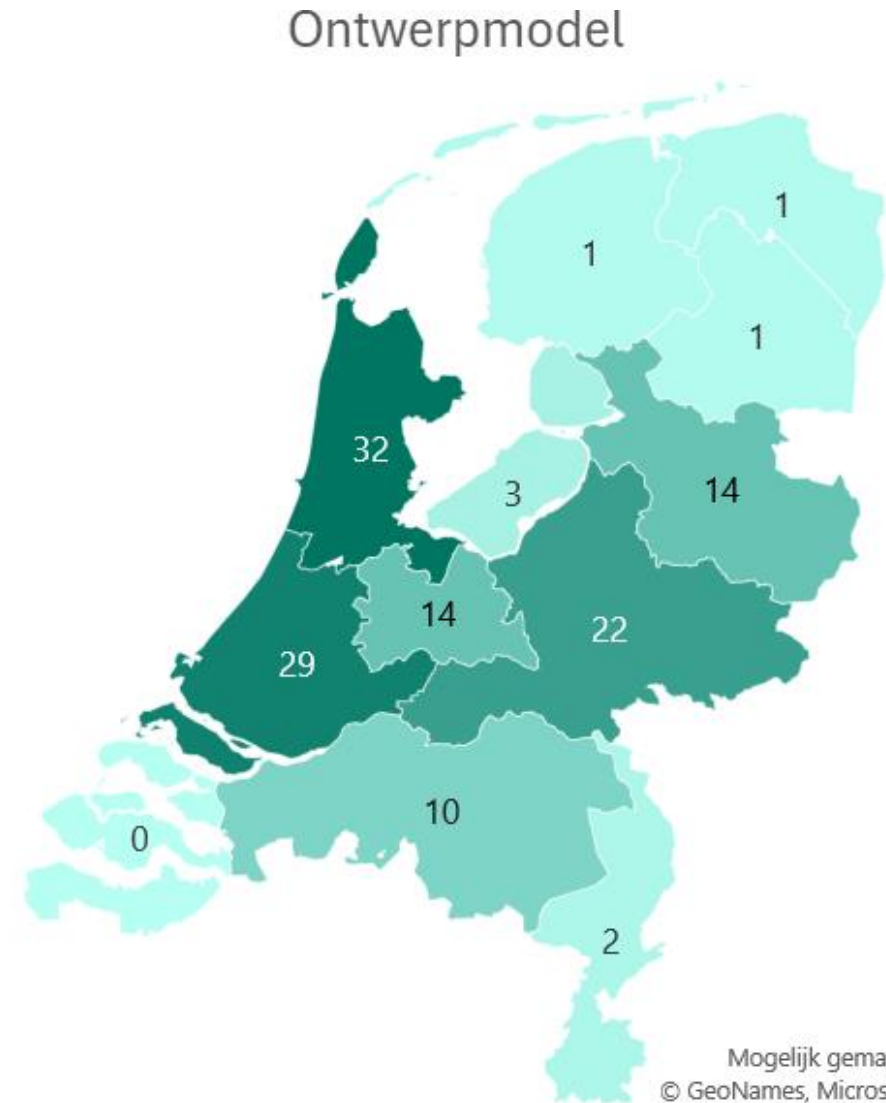

Definitie Ontwerpmodel

Het ontwerpmodel richt zich op het ontwerpen van producten en/of onderdelen op basis van één of meerdere principes van duurzaamheid en/of circulariteit.

Dit betekent ontwerpen met inachtneming van duurzame en circulaire ontwerpprincipes zoals efficiëntie, effectiviteit, herbruikbaarheid, modulariteit, repareerbaarheid, etc.

Daarnaast wordt in het ontwerp (een mix van) duurzame en/of circulariseerbare materialen zoals recycalaat en hergroeibaar toegepast. Het valt niet te ontkennen dat dit vaak gebeurt in combinatie met 'virgin' materialen.

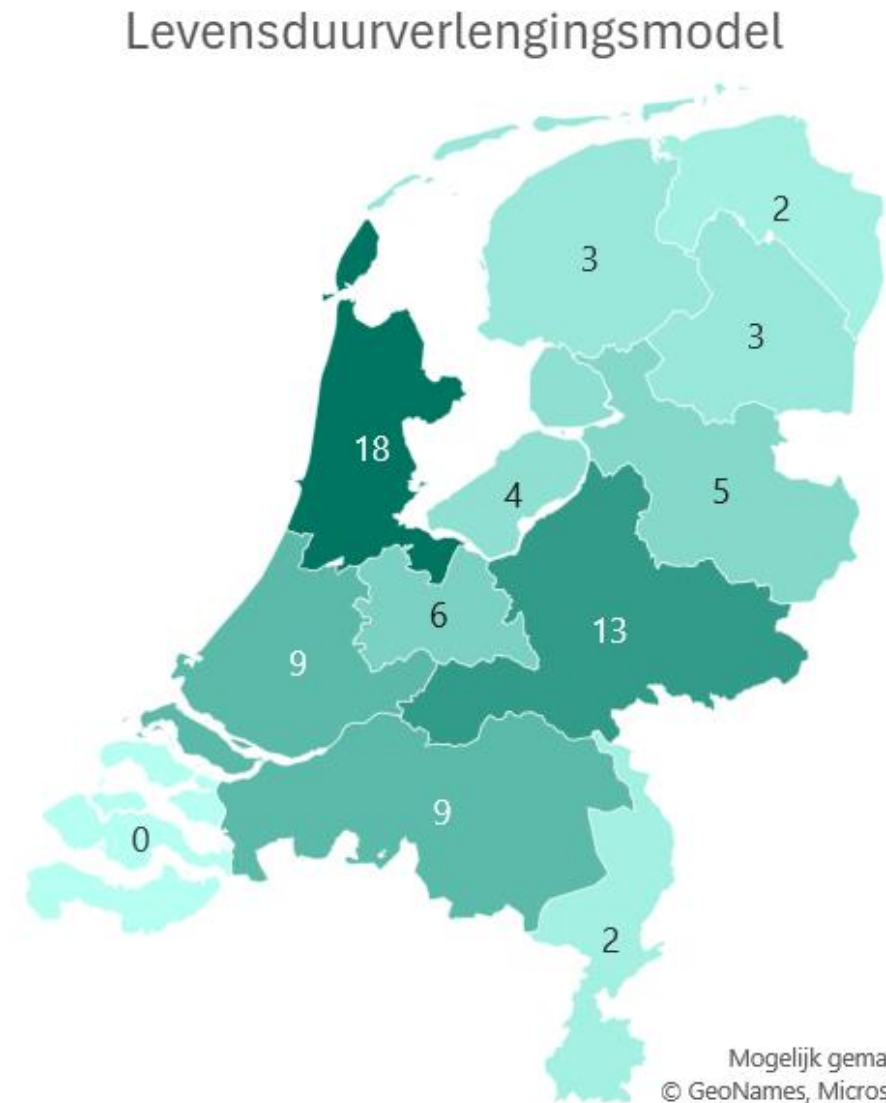
Definitie

Levensduurverlengingsmodel

Kern van het levensduurverlengingsmodel is zorgen dat producten en/of onderdelen zolang mogelijk functioneel blijven, al dan niet op basis van onderhoud, refurbishment of het hergebruiken van onderdelen, zonder dat deze eerst worden teruggebracht tot een nieuwe grondstof.

De basis hiervoor wordt gelegd in het ontwerp en de principes die daarbij toegepast worden.

Dataficatie en digitalisering kunnen het proces van levensduurverlenging vergemakkelijken. Dit kan de vorm van een digitaal productpaspoort krijgen.

Definitie

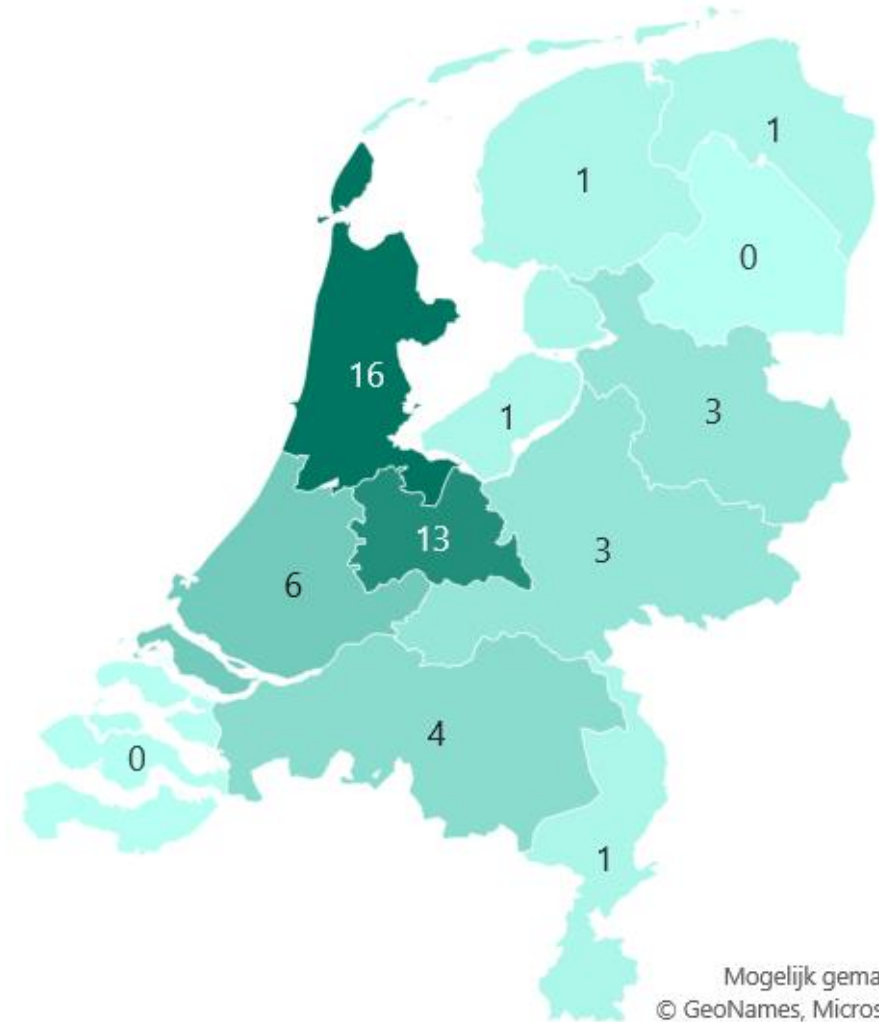
Platform(deel)model

Een platform(deel)model zorgt ervoor dat partijen elkaar (al dan niet online) vinden om product/dienst transacties te realiseren.

Betrokken partijen streven naar optimaler gebruik van al bestaande producten en/of infrastructuur met zo min mogelijk verlies van beschikbare functionele capaciteit en/of grondstoffen en materialen.

De makelende partij heeft niet (noodzakelijkerwijs) het eigenaarschap van de producten, maar heeft wel het recht om toegang te bieden.

Platformdeelmodel

Definitie

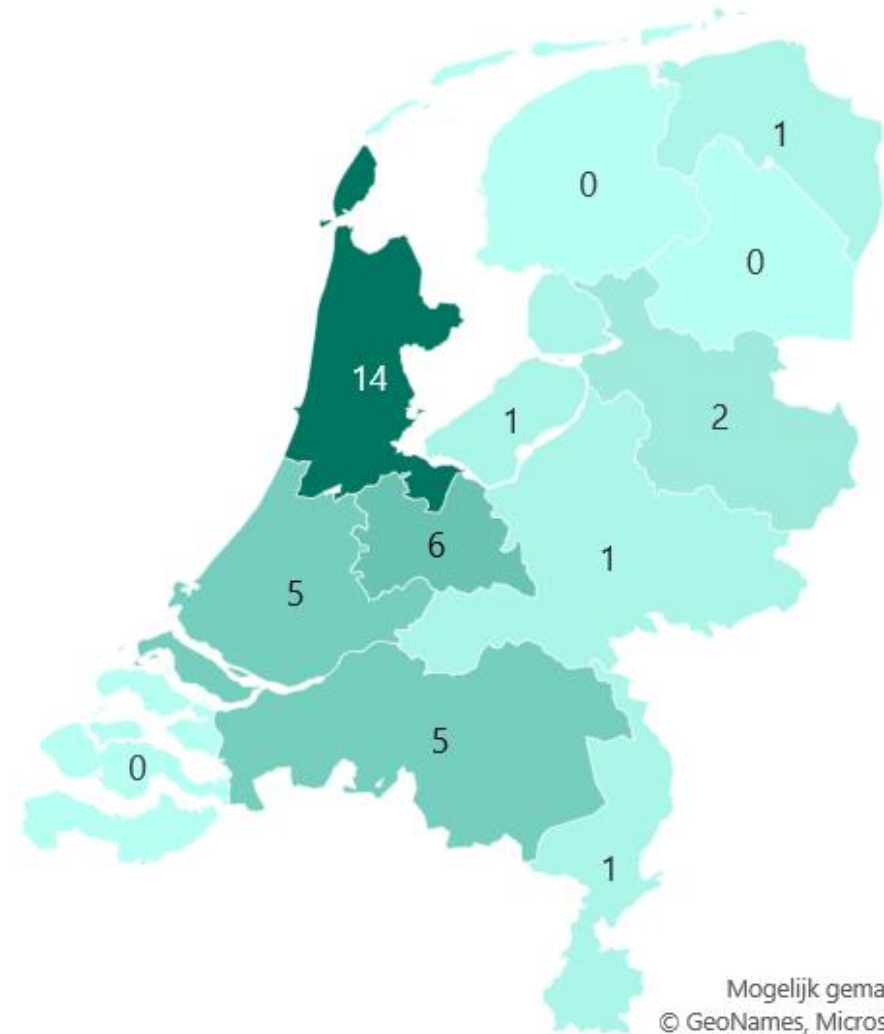
Verdienstelijkingsmodel

Een verdienstelijkingsmodel geeft toegang tot de functie(s) van producten, onderdelen en grondstoffen en daarmee gerealiseerde producten en/of diensten.

Dat kan fysiek (gebruik maken van de trein) of online (een film kijken).

Dat kan vanaf één vaste plek of vanaf verschillende locaties.

Verdienstelijkingsmodel

Mogelijk gemaakt met Bing
© GeoNames, Microsoft, TomTom

Definitie

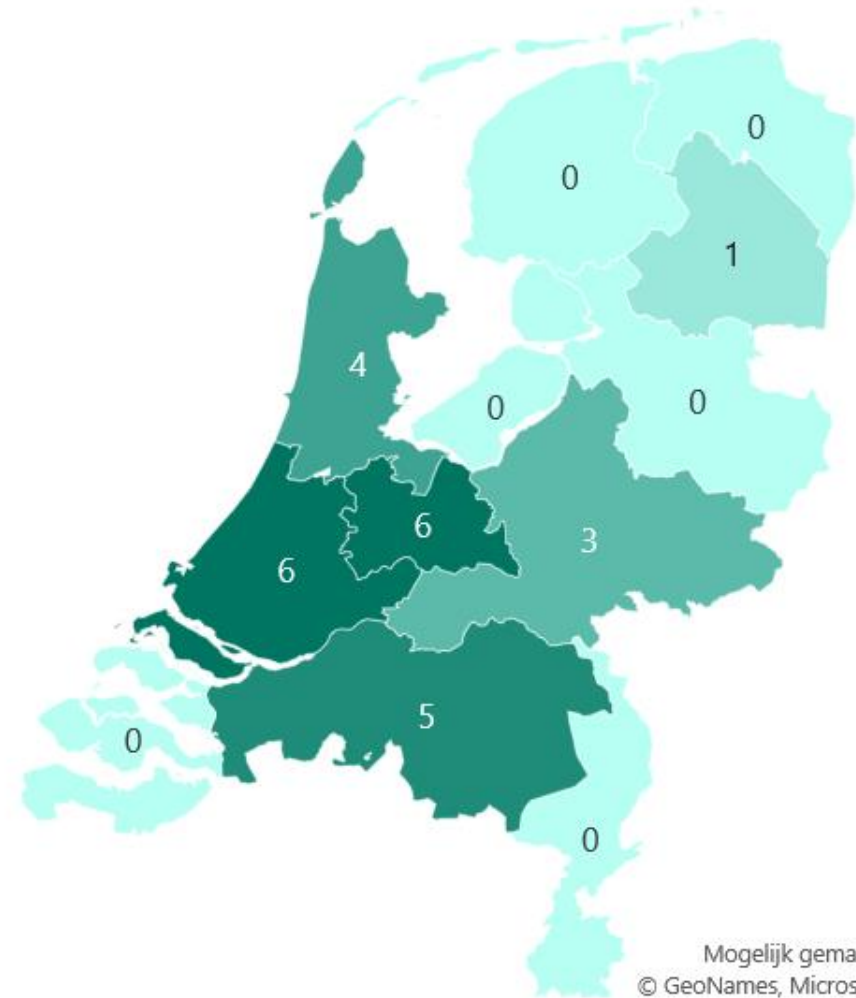
Beheer(s)model

Het beheer(s)model biedt organisatorische dienstverlening, vaak in opdracht van derden (zoals productenverantwoordelijkheidsorganisaties – zogeheten PVOs of PROs) gericht op de terug(in)name en/of recycling van een product aan het einde van de levenscyclus.

Dit valt onder de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Hiermee voldoen producenten en importeurs aan hun wettelijke en/of maatschappelijke verplichtingen.

Ambitie van het beheer(s)model is ook dat bedrijven op basis van dataficatie en digitalisering efficiënter producten kunnen traceren, terughalen, (her)gebruiken, recyclen, etc.

Beheersmodel

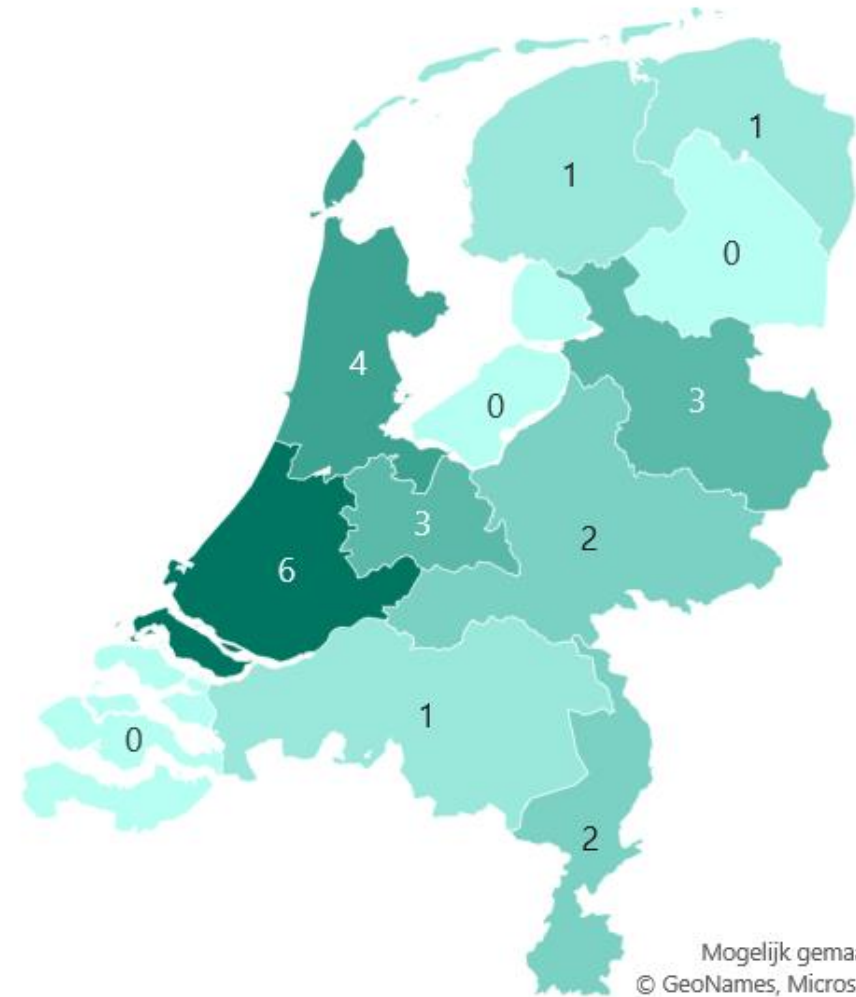
Definitie

Levenscyclusmodel

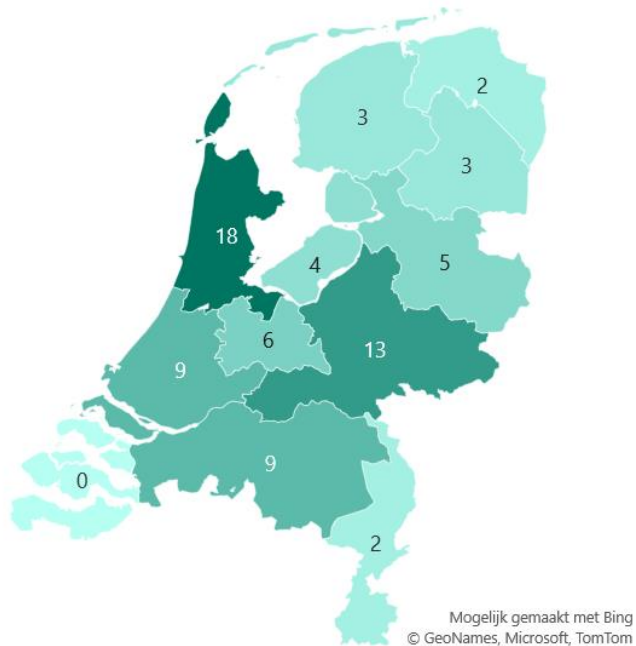
Het levenscyclusmodel gaat uit van een kringlooporganisatie (georganiseerd met een of meerdere partijen) waarbij gedurende de gehele levenscyclus zicht is op de status van een product, inclusief de gebruikte en verbruikte materialen en grondstoffen, de slijtage, het noodzakelijke onderhoud (smart maintenance) en het optimale moment voor het einde van de levenscyclus.

Ontwerp én dataficatie/digitalisering spelen in het sluiten van kringlopen een cruciale rol.

Levenscyclusmodel

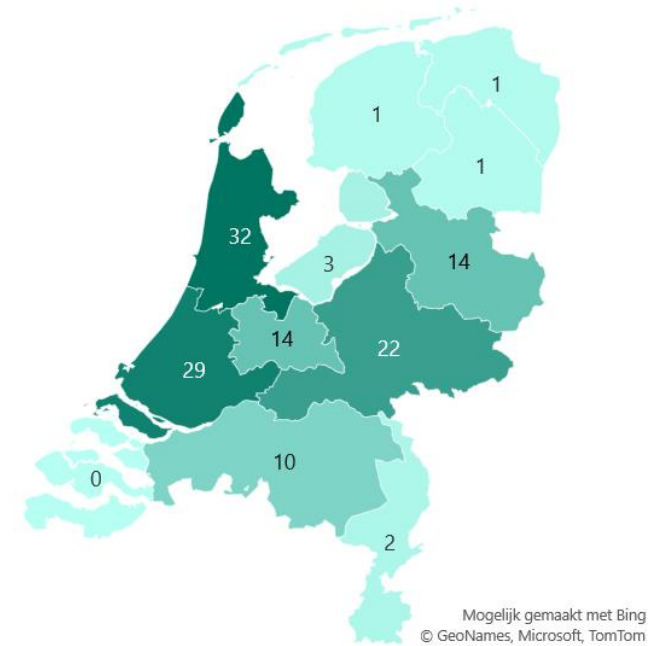
Levensduurverlengingsmodel

Grondstofmodel

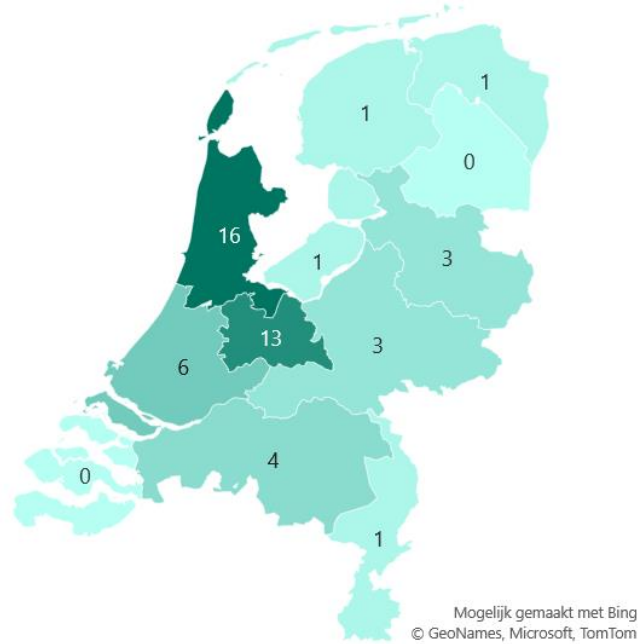

Ontwerpmodel

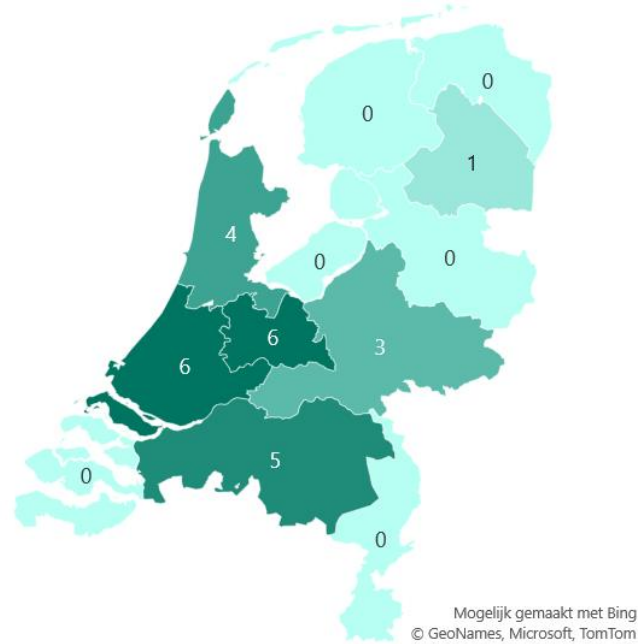

Business modellen in
kaart gebracht

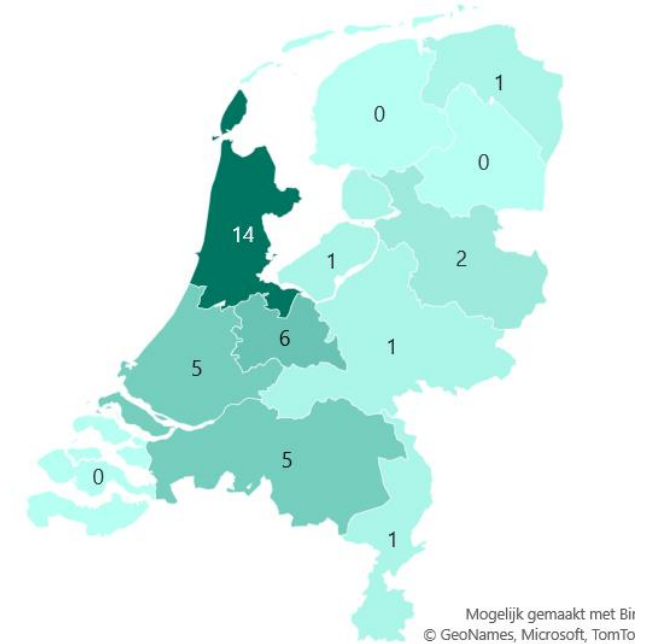
Platformdeelmodel

Beheersmodel

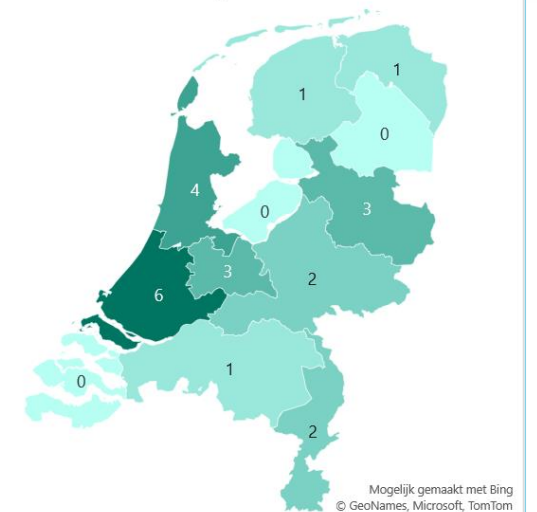

Verdienslijningsmodel

Business modellen in kaart gebracht

Levenscyclusmodel

Prioritaire productgroepen in kaart gebracht

Binnen de Circulaire Database is ook rekening gehouden met de onder welke prioritaire productgroepen de verschillende bedrijven vallen. Dit geeft een global inzicht in welke prioritaire productgroepen al welke stappen zijn gezet en een ondernemer vanuit dezelfde productgroep kan inspireren tot actie.

Als eerste worden de globale gegevens gepresenteerd hierover op de eerstvolgende sheet, alvorens er per prioritaire productgroep inzicht wordt verschaft in welke provincie deze casus zich huisvest.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat een bedrijf kan vallen onder meerdere prioritaire productgroepen. Als voorbeeld kan een voedselbedrijf iets anders doen met de plastic verpakking, waardoor het telt voor zowel de prioritaire productgroep kunststoffen (chemie) als voedsel.

Bij elk van de prioritaire productgroepen is een korte omschrijving beschreven op basis van informatie van documenten van o.a. RVO, PIANOo, Europese Commissie, Klimaatakkoord en het Rijksbrede programma Circulaire Economie (met de hulp van AI).

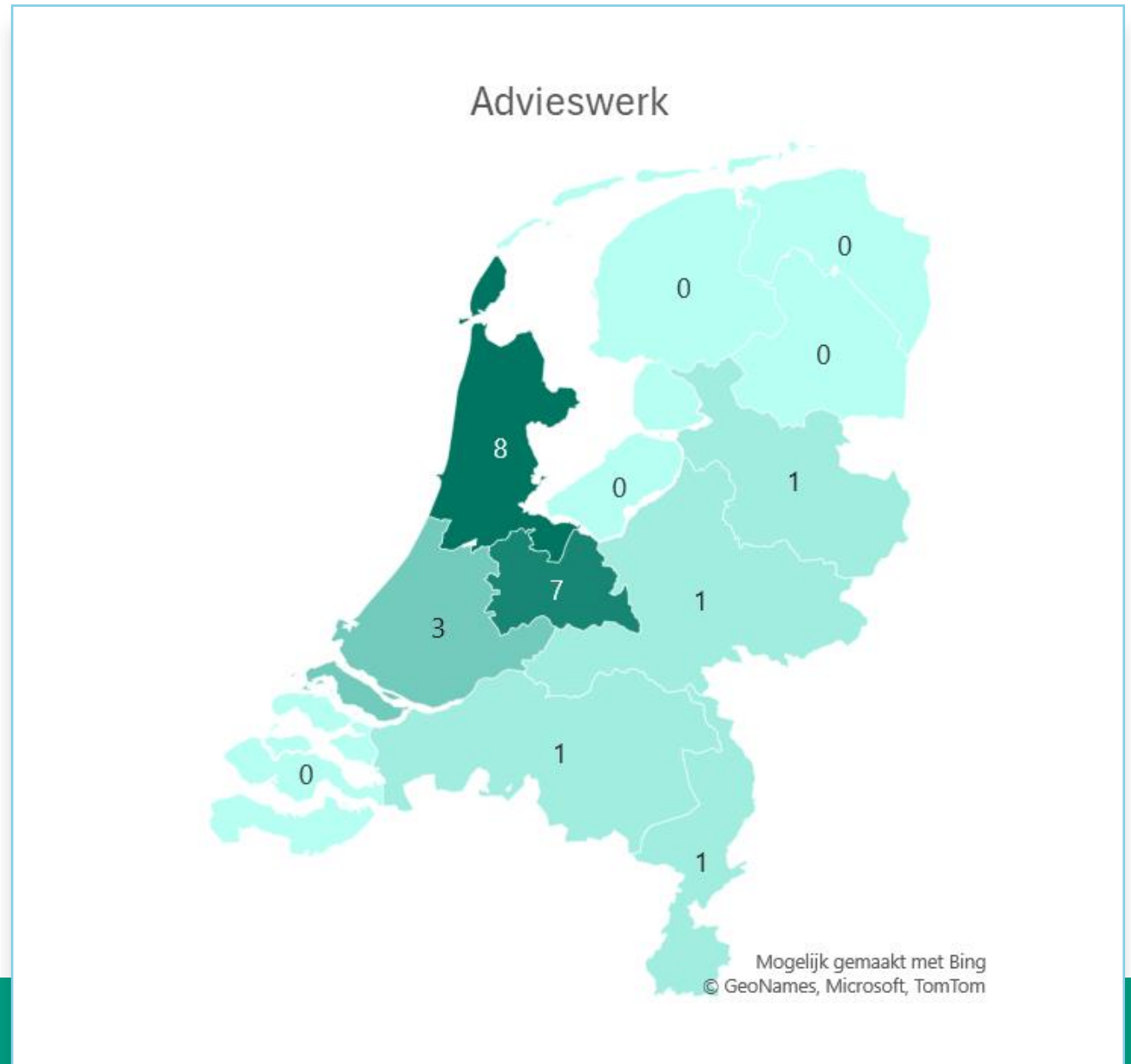
Prioritaire productgroepen in kaart gebracht

- Advieswerk;
- Biomassa;
- Bouw;
- Consumptiegoederen;
- Energie;
- Kunststoffen (chemie);
- Maakindustrie;
- Mobiliteit;
- Textiel;
- Voedsel.

Provincies	Advieswerk	Biomassa	Bouw	Consumptie goederen	Energie	Kunststoffen (chemie)	Maak-industrie	Mobiliteit	Textiel	Voedsel
Drenthe	0	0	4	1	0	3	3	0	0	1
Flevoland	0	0	4	2	2	3	4	0	2	0
Friesland	0	2	2	2	1	3	2	1	0	0
Gelderland	1	13	26	14	4	15	17	2	3	6
Groningen	0	1	2	2	1	3	1	0	2	1
Limburg	1	5	5	4	1	4	6	1	0	2
Noord-Brabant	1	12	27	13	3	17	18	1	1	8
Noord-Holland	8	26	19	52	5	17	31	12	13	10
Overijssel	1	10	15	11	5	7	13	1	7	0
Utrecht	7	13	14	17	3	7	12	8	4	3
Zeeland	0	1	1	1	0	1	2	0	0	0
ZuidHolland	3	18	16	26	8	14	29	5	10	8
Totaal	22	101	135	145	33	94	138	31	42	39

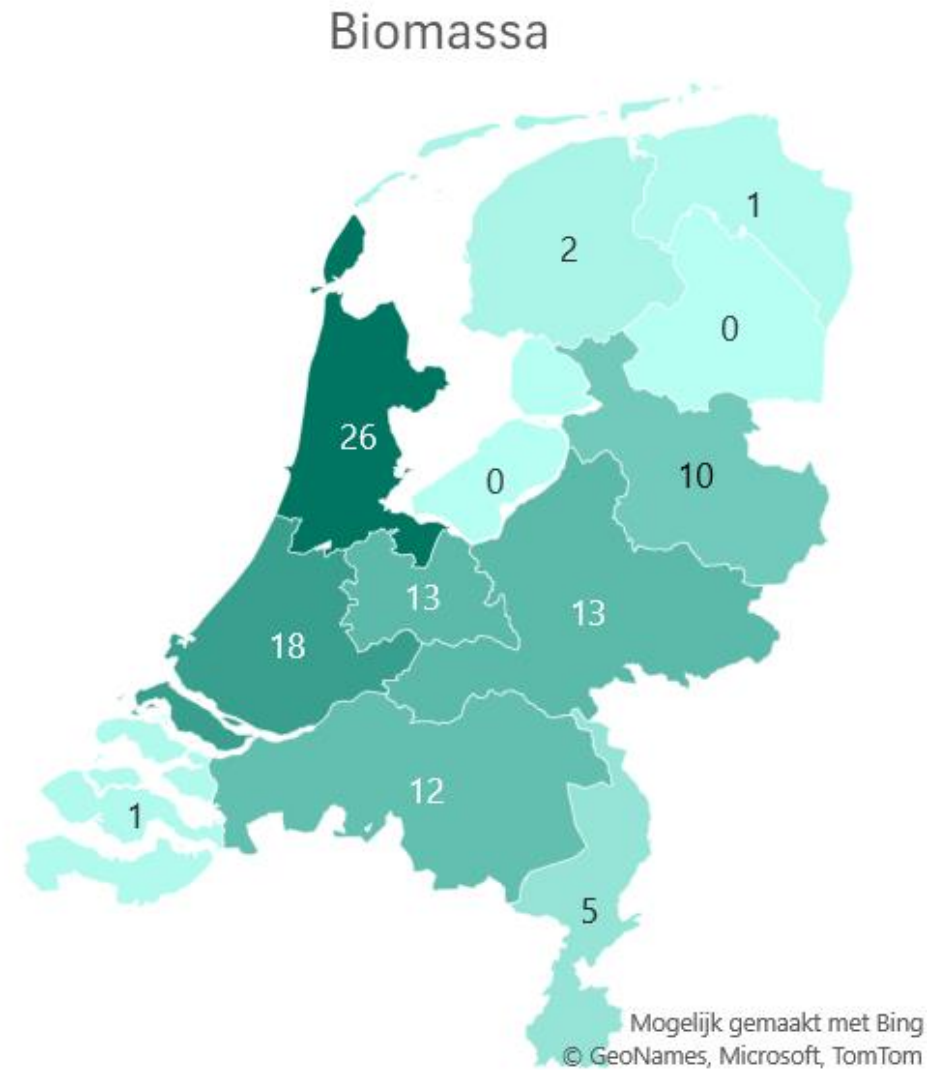
Advieswerk

Diensten verleend door professionals die organisaties adviseren op diverse terreinen zoals management, strategie, technologie, milieu en duurzaamheid.

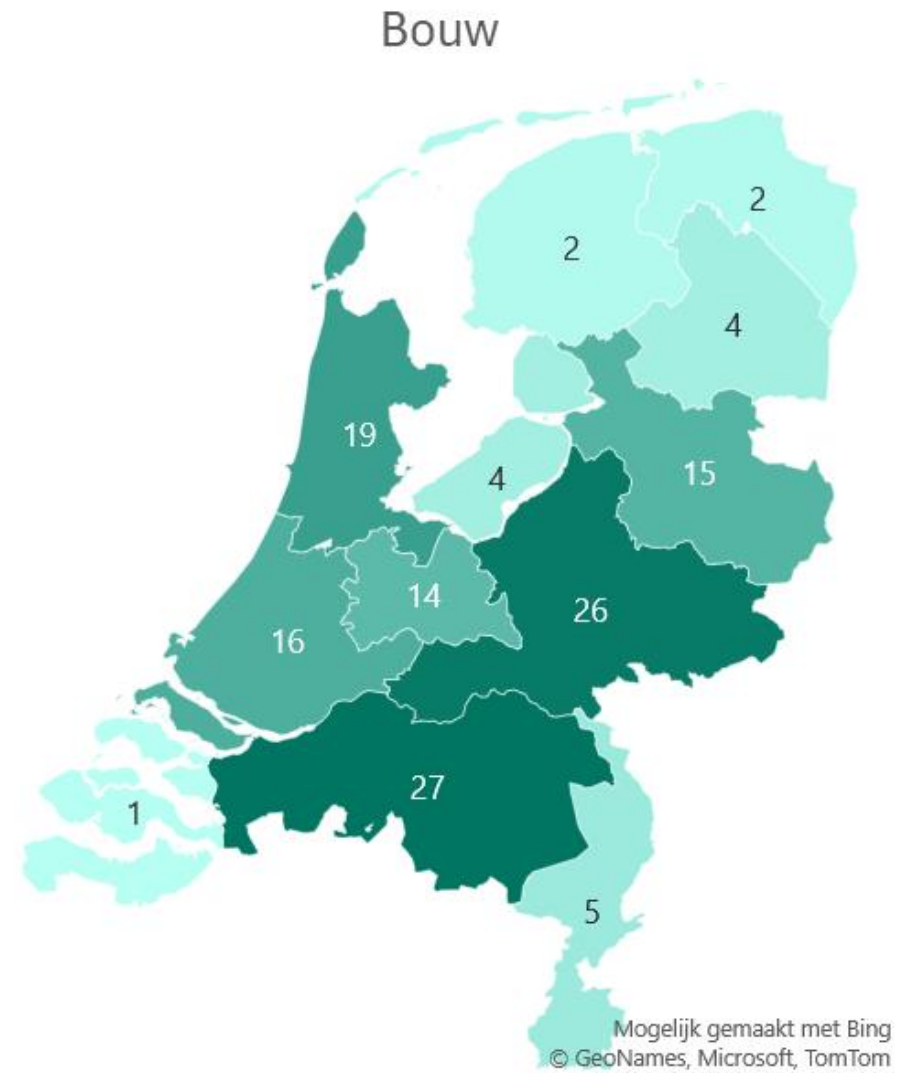
Biomassa

Organisch materiaal afkomstig van planten en dieren dat gebruikt kan worden als hernieuwbare energiebron of grondstof voor biobased producten.

Bouw

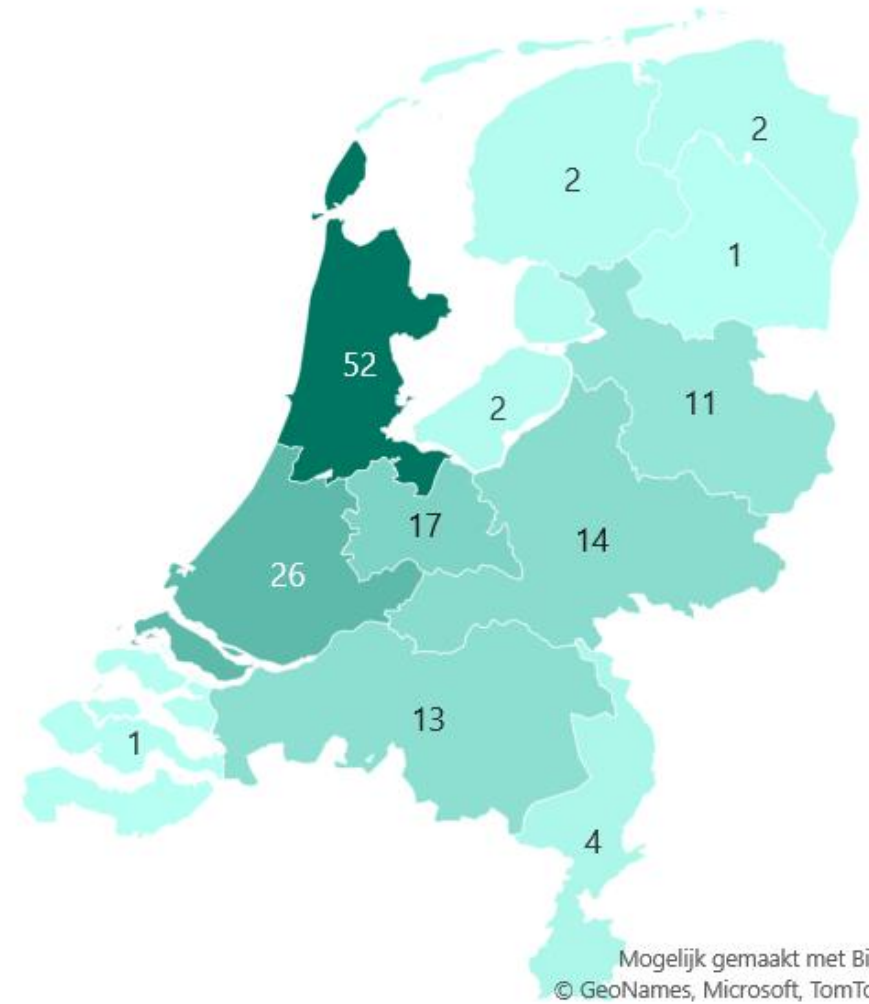
De sector die zich bezighoudt met de
constructive, renovatie en onderhoud van
gebouwen en infrastructuur.

Consumptiegoederen

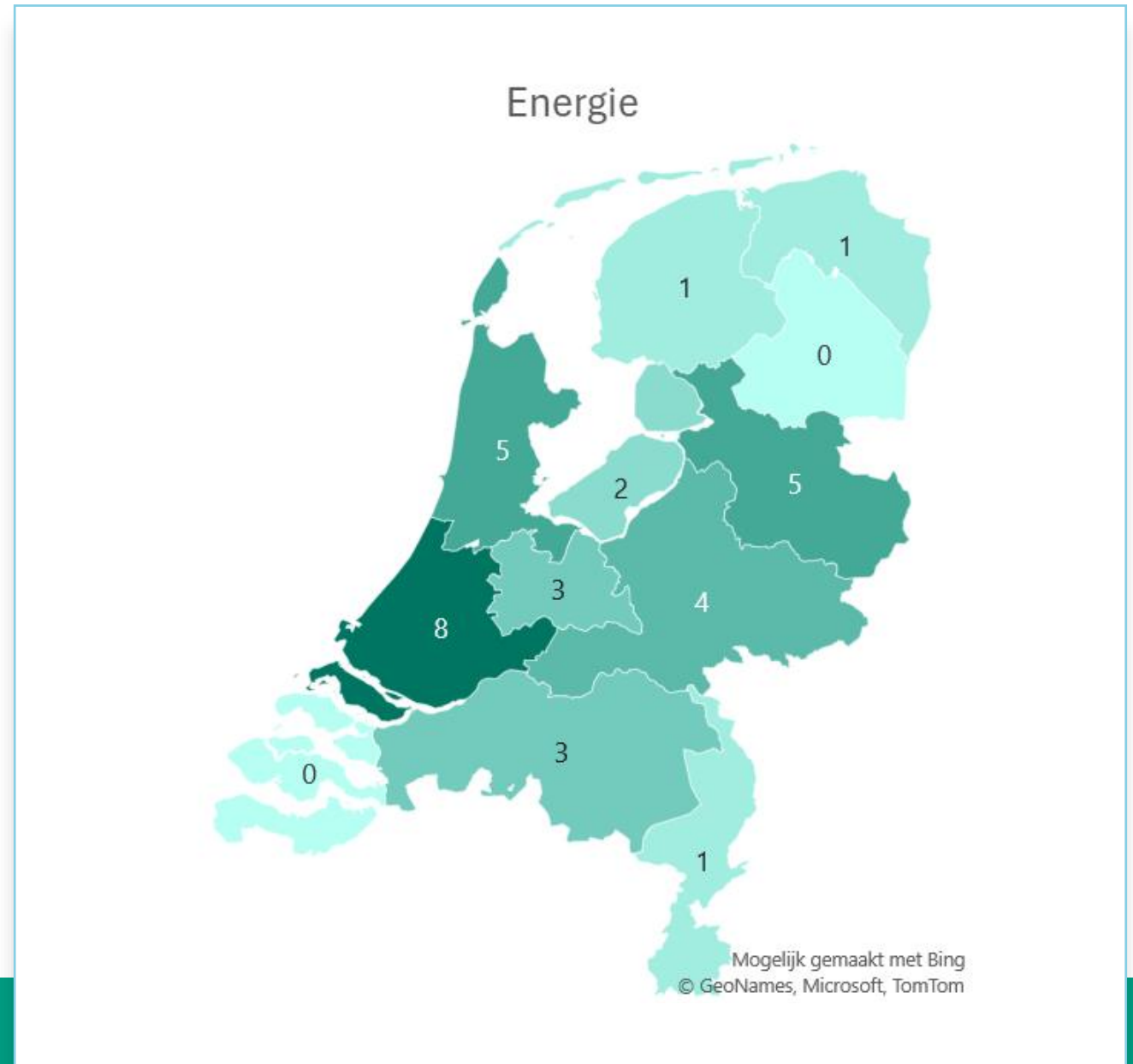
Producten die door consumenten worden gekocht en gebruikt, zoals electronica, huishoudelijke artikelen en kantoorbenodigdheden.

Consumptiegoederen

Energie

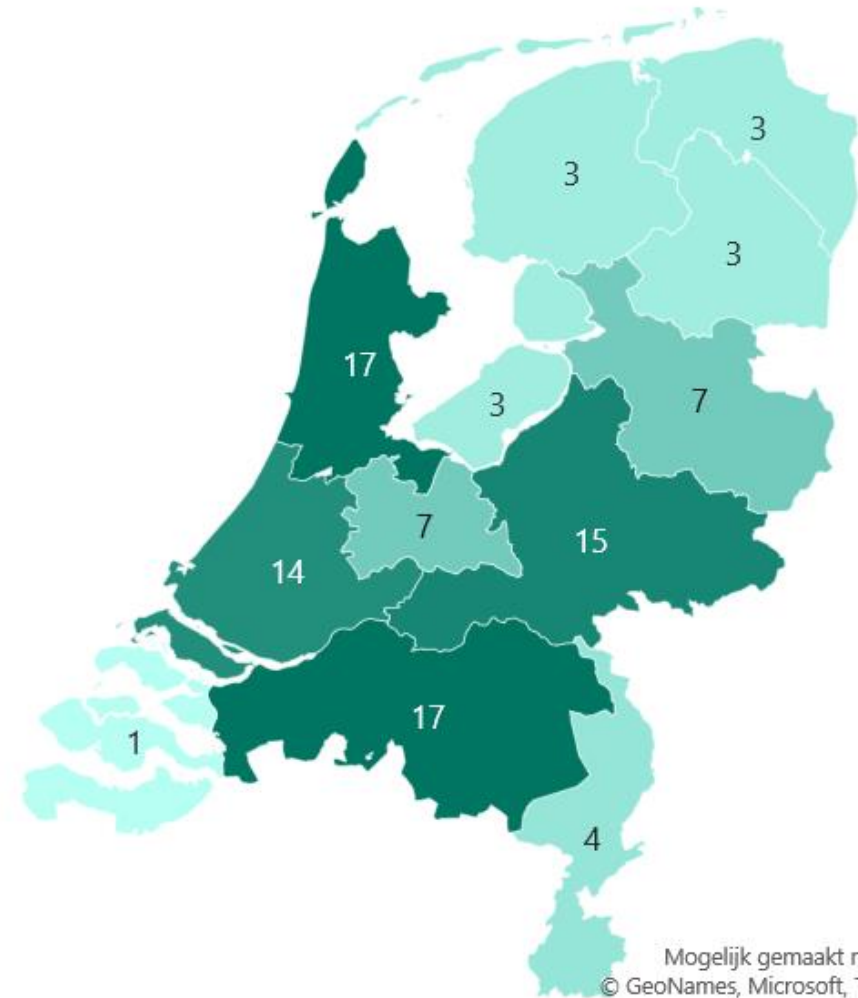
Alle vormen van energie die gebruikt worden voor elektriciteit, verwarming, koeling en transport, inclusief hernieuwbare en niet-hernieuwbare energiebronnen.

Kunststoffen (chemie)

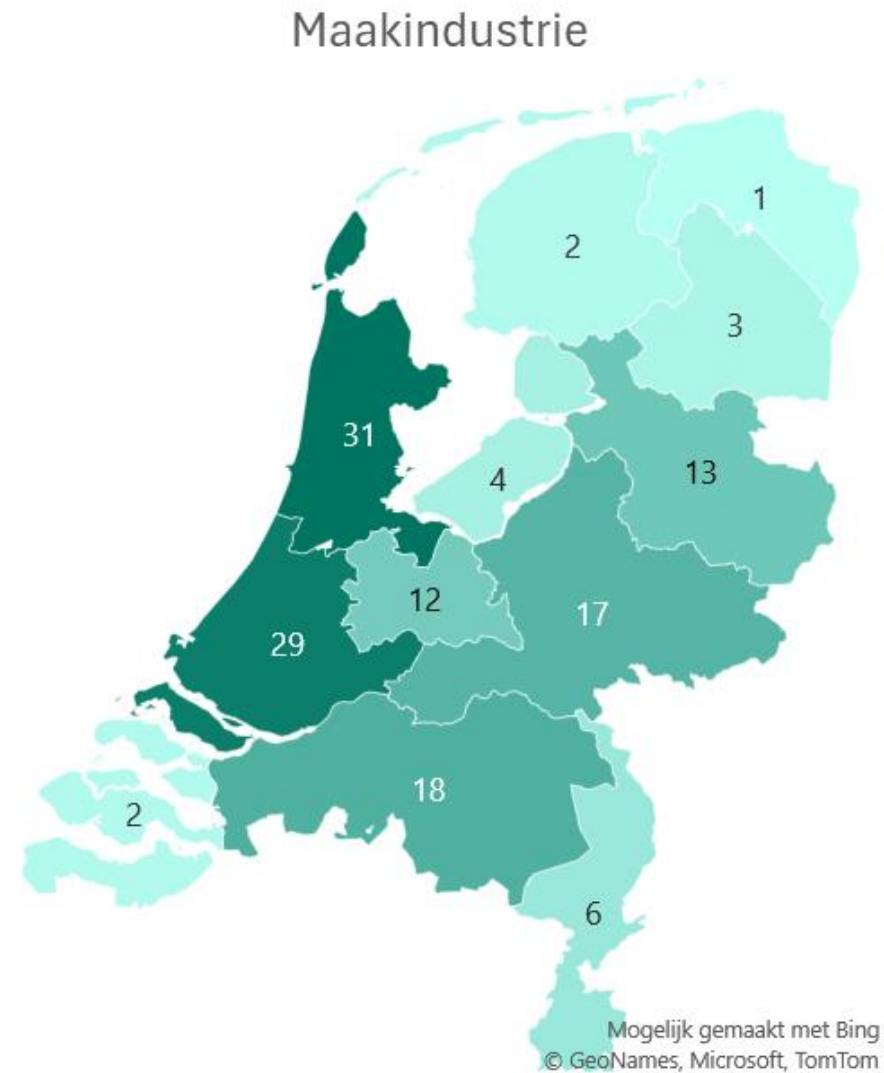
Materialen die worden vervaardigd uit synthetische of semi-synthetische organische verbindingen, voornamelijk gebruikt in een breed scala aan producten.

Kunststoffen (Chemie)

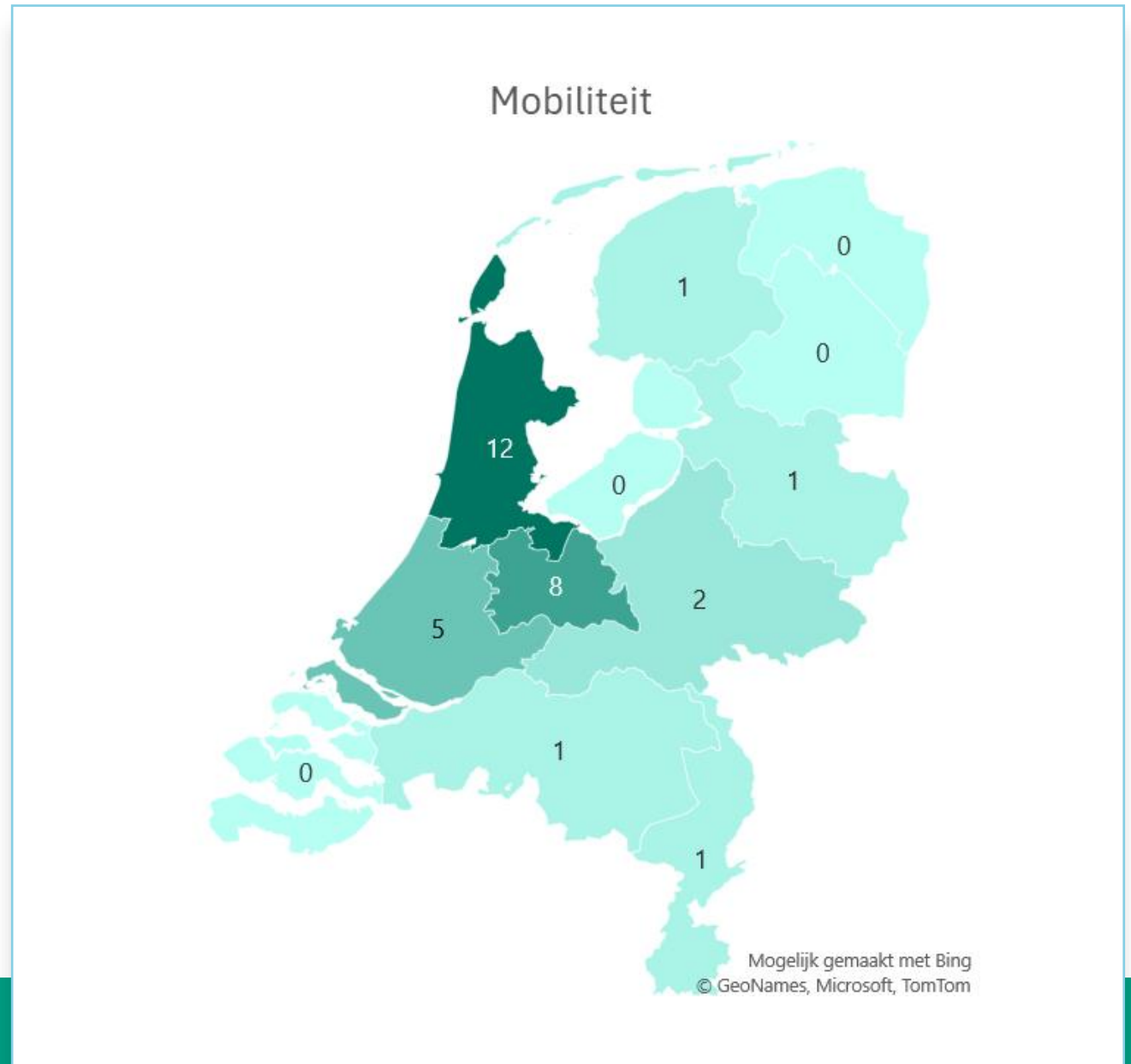
Maakindustrie

Sector die zich bezighoudt met de productie van goederen door middel van arbeid, machines, gereedschappen en chemische of biologische verwerking.

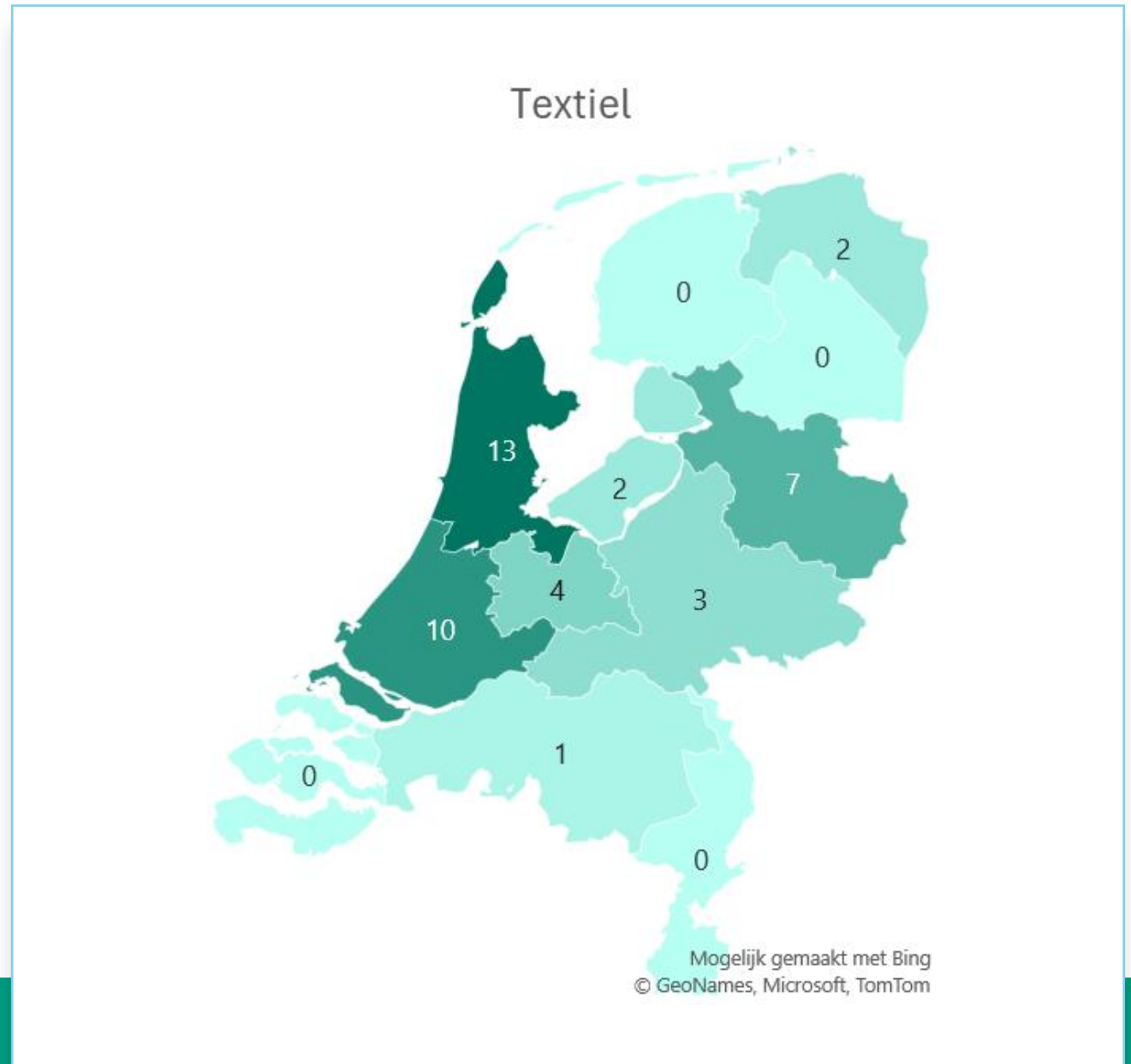
Mobiliteit

Alle middelen en infrastructuur die worden gebruikt om personen en goederen te verplaatsen, inclusief voertuigen, wegen, spoorwegen en openbaar vervoer.

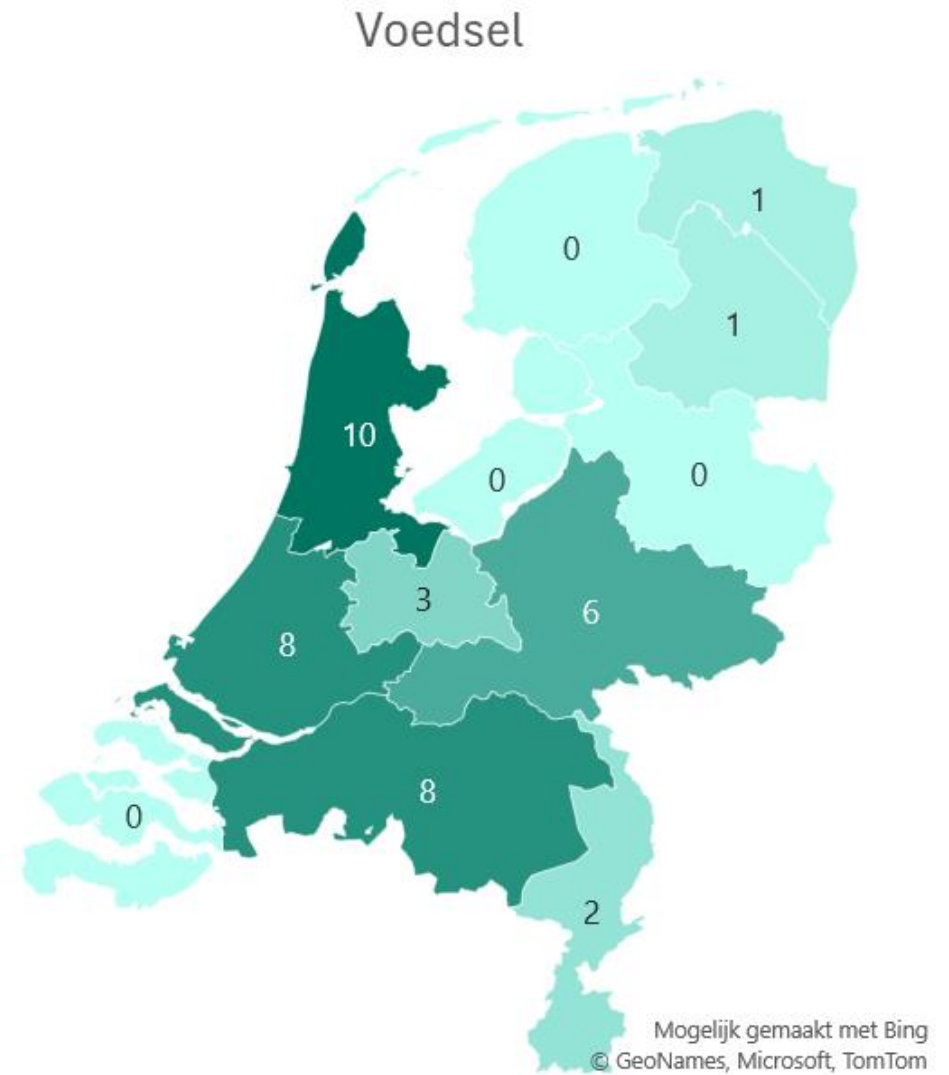
Textiel

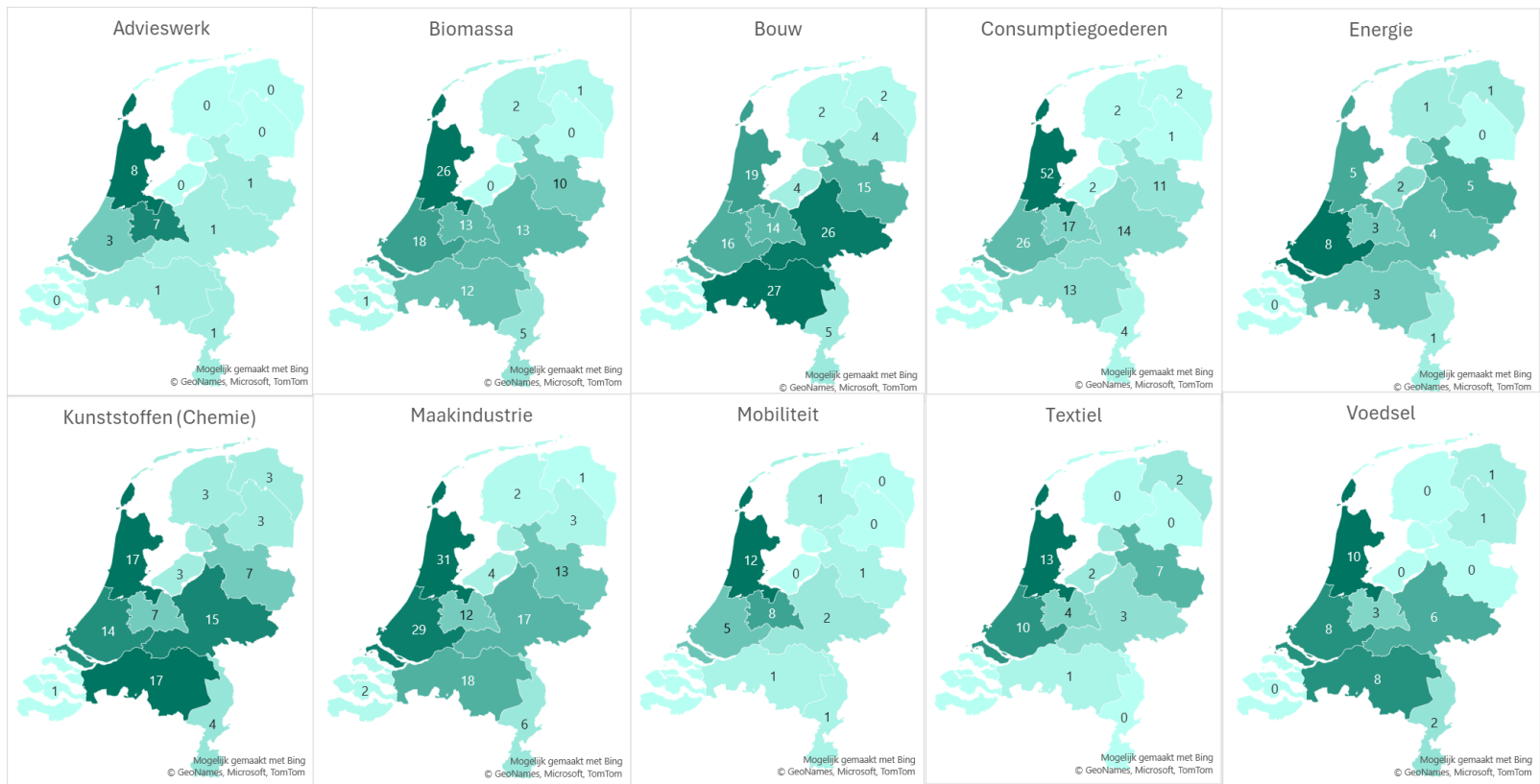
Materialen gemaakt van natuurlijke of synthetische vezels die worden gebruikt voor kleding, huishoudelijke artikelen en industriële toepassingen.

Voedsel

Alle producten die bedoeld zijn voor menselijke consumptie, inclusief landbouwproducten, vis, vlees, zuivel en bewerkte voedingsmiddelen.

Prioritaire
Product-
groepen
per
provincie